

MUSEERNA

– EN TRYGG PLATS
UNDER PANDEMIN

150 museer om besöken sommaren 2020

Riksförbundet Sveriges Museer har sammanställt medlemmarnas besöksantal under sommaren 2020 jämfört med året innan. Drygt 150 museer från runt om i landet var med i undersökningen.

I snitt 41 procent av besökarna trots stora begränsningar

Trots stora begränsningar i öppethållande och utbud med anledning av pandemin besökte i snitt 41 procent museerna jämfört med föregående sommar. I totala tal innebar det 3,1 miljoner besök under sommaren 2020 jämfört med 7,5 miljoner sommaren 2019, för de museer som medverkar i undersökningen.

Museernas begränsningar under sommarperioden har bland annat varit begränsade öppettider, öppet begränsad period av sommaren och öppet färre antal dagar i veckan. Arrangemang och programverksamhet har ställts in eller anpassats för att undvika smittorisk bland besökarna. Hela 115 av de svarande har valt att lämna kommentarer av olika slag till sina siffror, de flesta relaterade till den pågående pandemin.

Ansvarstagande under pandemin

Museernas ansvarstagande för besökarnas säkerhet under pandemin är tydlig i de kommentarer som lämnats in. Några noterar att ett flertal besökare i kategorin 70+ valt att utebli i sommar. Åtta av museerna har haft helt stängt under sommaren, tre av dessa på grund av pandemin.

Siffror från runt om i Sverige och minst 150 museer

Några av svaren innefattar flera museer och antal besökare representerar därmed drygt 150 museer varav 39 är kommunala, 22 regionala och 29 statliga museer. Resten utgör kategorin "övriga museer" där exempelvis stiftelsemuseer och privata museer ingår.

Alla regioner i Sveriges finns representerade med åtminstone ett museum och listan kompletteras dessutom med ett svenskt museum på Capri i Italien.

Fler besök utanför storstäderna

I undersökningen märks skillnad mellan storstad (dvs Malmö/Göteborg/Stockholm) och icke storstad. De museer som ligger utanför storstadsområdena (92 museer) har haft 56 procent jämfört med den föregående sommarens besök. Några har till och med haft besöksrekord i juli. De museer som ligger i storstadsområdena (49 svarande) har haft 35 procent jämfört med föregående sommar. I kommentarerna kan man se att den förlorade andelen utlandsturister blir extra tydlig i dessa områden. Ännu tydligare blir det om man bara tittar på Stockholms län där de 40 svarande museerna hade 28 procent av besöken jämfört med sommaren 2019. Museer som är eller driver friluftsmuseer utanför stockholmsområdet var en extra välbesökt kategori denna sommar. Snittet för friluftsmuseer är 62 procent av förra sommarens besökstal, att jämföra med snittet på de som inte är eller driver friluftsmuseer där snittet är 36 procent av förra sommarens besökssiffror.

De statliga museerna (vilka huvudsakligen ligger i Stockholm) har haft 20 procent, läns museerna 47 procent och de kommunala museerna hela 68 procent jämfört med förra sommarens besökssiffror. Flera av de statliga museerna i Stockholm hade stängt under våren och en bit in på sommarperioden.

Andelen besök 2020 per region (jämfört med juni-augusti 2019)

Blekinge	31 procent
Dalarna	67 procent
Gotland	23 procent
Gävleborg	50 procent
Hallands	70 procent
Jämtland/Härjedalen	41 procent
Jönköpings län	81 procent
Kalmar län	29 procent
Kronoberg	55 procent
Norrbottn	48 procent
Skåne	67 procent
Stockholm	28 procent
Sörmland	66 procent
Uppsala	46 procent
Värmland	47 procent
Västerbotten	35 procent
Västernorrland	80 procent
Västmanland	6 procent (det rapporterade museet var i huvudsak stängt)
Västra Götaland	47 procent
Örebro	82 procent
Östergötland	58 procent

Färre besök drabbar olika ekonomiskt

Hela 51 procent av de svarande är museer som tar entré för hela eller delar av verksamheten. Intäktsbortfallet för dessa är stort, särskilt i områden där utlandsturisternas frånvaro märks mest. För dessa museer är besökssnittet knappt 40 procent av besöksantalet under fjolårets sommarperiod, dvs drygt tre miljoner färre besökare. Medianvärdet på entréavgiften är enligt Myndigheten för Kulturanalys 75 kronor. Sveriges Museers uppskattning av sommarens bortfall i entrémedel är därmed minst 225 miljoner kronor jämfört med förra sommaren .

40 procent av de svarande museerna anger att de har fri entré. För dem är det ekonomiska bortfallet vad gäller entréintäkter just under pandemin mindre kännbart. I Sveriges Museers rapport *Museer under press* (februari 2020) vittnar en majoritet av museicheferna om museernas urholkade ekonomi sedan flera år tillbaka. Pandemin har förstärkt den svåra ekonomiska situationen för museerna. Under våren var besöksbortfallet större än under sommaren i de områden där pandemin slog till som starkast.

Några röster från museer runt om i landet om läget sommaren 2020

"Stängt för allmänheten 28 mars – 15 juni 2020. Under perioden 16 juni – 31 augusti 2020 har vi endast haft öppet 5 dagar i veckan medan vi under 2019 hade öppet 7 dagar i veckan. Detta avspeglas i besökstalen."

"Säsongsöppningen flyttades från 17 maj till 30 juni, en period då museet vanligtvis har 3000 – 4000 besökare. Alla bussgrupper från april till september avbokades, totalt ca 3000 besökare."

"Grupstorleken vid guidade visningar har begränsats liksom samtidiga besökare i utställningen. Museet har tagit emot ca 40 besök per dag mot ca 100 – 120 besök per dag."

"De två stora festkonserterna i år med plats för totalt 3000 personer i publiken har flyttats till augusti 2021. Museet stänger för säsongen den 6 september men planeringen inför säsongen 2021 är inte självklar. Osäkerheten är stor, precis som den är för oss alla. "

*"Stängt på grund av Covid19 fram till 4 juli.
Efter det begränsades besöksantalet till 50 personer åt gången."*

*"Begränsade öppettider under juni jämfört med tidigare år,
och siffrorna för perioden blir därmed missvisande."*

"Corona"

"I 2019 års siffror ingår även besök av gruppresor. Inga sådana under 2020."

"Begränsat öppethållande från juni 2020: Öppet 4 dagar per vecka. 2019: Öppet 6 dagar per vecka."

"Museet har varit stängt sedan mars på grund av pandemin."

"Delvis stängt i juni, dåliga siffror då. Bra juli. Nästan bara svenska besökare."

"Våren fram till och med juni var otroligt svag besöksmässigt, medan vi slog besöksrekord i juli med nästan 4 000 besökare."

"Museet stängt fram till 15 augusti 2020."

"Övriga utländska turister har varit betydligt färre än tidigare år (vanligtvis 50% av besöken denna period). Under sommaren har museet också haft ett stort antal förstagångsbesökare och många barnfamiljer."

"Samtidigt är det tydligt att vår äldre målgrupp är fortsatt restriktiva med besök. Deras besök har minskat markant och vid ett eventuellt besök vill de ofta först veta det aktuella besöksantalet samt vilka åtgärder vi vidtar för att motverka smittspridning."

"Museet har anpassat sin verksamhet utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer."

"Vi införde coronarestriktioner och tog in knappt hälften av besökarna, jämfört vår normala kapacitet. Prognosen innan sommaren var att vi skulle få 25% jämfört med 2019 års besöksantal, men det blev betydligt bättre."

"Corona-pandemin har påverkat besöksstatistiken på olika sätt. Vissa månader har vi betydligt färre besökare än vanligt, men i juli månad hade vi ca. 1000 fler anläggningsbesök jämfört med samma månad 2019."

"Vi stängde museet från 17 mars 2020 eftersom nästan alla värdar är 70+."

"Juli månad, med exceptionellt många besökare, rättade upp mycket av en svår vår. Totala antalet besökare blir också hyfsat tack vare friluftsmuseet som gick opåverkat av pandemin."

"Restriktioner för mor och farföräldrar slår hårt mot besökstalen. Stödet för korttidsarbete håller museet igång!"

"Begränsat öppethållande kompletterades med verksamheter i utemiljön som ersättare till öppet i huset."

"Många avbokade grupper och utländska turister som ej kom i sommar."

Om besöksrapporten

Rapporten publicerades i september 2020. Undersökningen genomfördes av Sveriges Museer under perioden 20 augusti – 9 september 2020. 146 svar inkom från drygt 200 medlemmar. Några av svaren representerar flera museer. Fördelningen i svar mellan olika medlemskategorier representerar väl den faktiska fördelningen bland medlemsmuseerna.

Museer är viktiga

Landets museer lockar varje normalår till runt 19 miljoner statistiskt säkerställda besök (till kommunala, regionala, centrala och övriga statliga museer) enligt Myndigheten för kulturanalys. Till dessa siffror kommer 1,2 miljoner besök till museer med mindre än en årsarbetskraft samt cirka 8 miljoner från kategorin "Övriga museer" som Kulturanalys från och med museirapporten om 2019 inte längre räknar in i den officiella statistiken. Museer är viktiga för enskilda människor och betydelsefulla för samhället. 58 % av befolkningen (18 – 65 år) hade besökt ett museum senaste året enligt en SIFO-enkät från maj 2019.

Museerna finns över hela Sverige och är olika varandra med unika samlingar. Räknar man även väldigt små aktörer finns det cirka 1600 museer. Vi ser den här mångfalden som en styrka och tillgång.

Kontakt

Jeanette Gustafsdotter
Generalsekreterare Sveriges Museer.
Mobilnummer 0706-24 45 56
E-post adress: jeanette.gustafsdotter@sverigemuseer.se

Mer om Riksförbundet Sveriges Museer:

www.sverigemuseer.se